

Fictiunea

OPTm

nr. 43, 17 septembrie 2022
Săptămânal de cultură

Cătălin D Constantin
își ține cursurile
dintr-o grădină,
iar nu departe se aud
Noroioșii oftând.
Zenob

Un amănunt pitoresc: pe stema așezării a figurat,
în istorie, o ceapă roșie.

Certaldo. Un mic secret literar din Toscana

Cătălin D. Constantin

Un oraș medieval, pe o culme de colină, pierdut în peisajul inconfundabil al Toscanei. Vii în pantă, chiparoși, pâlcuri de copaci, drumuri șerpuitoare. Când am ajuns acolo, într-un noiembrie târziu, în spate se profilau, măreți și înzăpeziți, munții, în timp ce la poale era toamnă însoțită, veselă și colorată. Un contrast splendid, ca un peisaj dintr-o *vedutta* migălos compusă. Aceasta e însă o priveliște mai degrabă rară, pentru că nu prea des aerul Toscanei e așa clar, iar orizontul rămâne cel mai adesea ascuns în spatele unei perdele de aer des, munții nu se ghicesc, nici măcar ca un contur fin, în depărtare.

Certaldo nu e un loc necunoscut, pentru că nicio palmă de pământ din această parte a Italiei nu e necunoscută. Dar e departe de a fi un loc pe atât de umblat ca alte așezări din Toscana. De vină sunt vecinătăți celebre, precum San Gimignano, la numai o

aruncătură de băț, orașul socotit un Manhattan medieval al peninsulei și așezat pe lista patrimoniului mondial UNESCO.

E frumos la Certaldo, frumos cum numai în Toscana poate fi, dar măreția arhitecturală a așezărilor vecine face concurență nedreaptă unui oraș medieval deloc întins, cu străzi înguste, cu biserici mai degrabă austere, și, desigur, cu povești. Și tocmai acesta e farmecul orașului. Nimic nu e monumental, nicio clădire nu depășește așteptările estetice ale călătorului, dar locul e pur și simplu frumos și mult mai liniștit decât orice altă așezare istorică de pe aici. Originile sale sunt etrusce, ca ale tuturor localităților din Italia centrală situate pe vârf de colină. Gloria cetății nu a fost mică la începuturile Evului Mediu, dar ea a apus repede, lăsând loc unui cotidian mărunț și mai degrabă rural. Un amănunt pitoresc: pe stema așezării a figurat, în istorie, o ceapă roșie.

Oricât de derizoriu ar părea astăzi simbolul, ceapa, în două varietăți, a făcut faima așezării. Nimic nu mai amintește acum de întinsele culturi de ceapă de altădată, nu vezi atârinate la streșini funii de cepe, și nici localnicii nu exploatează în scopuri turistice simbolul acesta. O frescă, doar ea, păstrează discret, într-unul dintre palatele de pe colină, reprezentarea vechiului blazon cu ceapă roșie al așezării. Mai e ceva. O carte celebră ascunde între cutele textului ceapa de Certaldo, așa cum numai capodoperele o fac.

La Certaldo și-a trăit ultimii ani din viață Boccaccio, aici a și fost înmormântat. De la Certaldo provenea familia lui, poate că acesta e și locul lui de naștere, deși biografia ezită între Certaldo și Florența. Una dintre istoriile din Decameron se petrece în această mică așezare medievală, e o istorie spusă de Dioneo în cea de-a șasea zi. Pe erou îl cheamă Fra Cipolla, Fratele Ceapă, adică,

și ceapa mai apare de câteva ori ascunsă în text, dar las cititorilor, la relectură, plăcerea descoperirii înțelesului acestui simbol. Oricum, nu poți înțelege pe deplin povestea și umorul ei dacă nu știi acest amănunt din istoria locului.

Sub cerul Toscanei, mai puțin cunoscut decât multe dintre așezările istorice de aici, Certaldo și blazonul lui ascund, în foi de ceapă, un mic secret literar. Al unui nume dintr-o povestire de Boccaccio.

Ca din întâmplare, femeie: Regina Cristina a Suediei

Paul-Daniel Golban

Ca din întâmplare, femeie: Regina Cristina a Suediei este ultima carte scrisă de Dario Fo, scriitorul italian laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1997. Apărută postum în 2017 în Italia (la jumătate de an de la moartea sa), cartea se bucură și de o traducere în română datorată lui Vlad Russo (Editura Humanitas Fiction, 2019).

Pasionat de teatru și, în special, de *commedia dell'arte*, acest roman încheie ciclul dedicat unor controversate figuri istorice. Dario reușește să redea portretul acestei fragile, dar curajoase regine, bazându-se nu numai pe izvoarele istorice, ci

și pe inegalabilul său talent literar. De multe ori, pe parcursul romanului, personajele se desprind de povestirea propriu-zisă și își revendică propria voce. Mai ales atunci când scriitorul decide că un dialog este necesar sau, de cele mai multe ori, atunci când reconstituie corespondența dintre personajele notabile ale epocii. Tehnica aceasta îi permite să intre în intimitatea spațiului reginei Cristina și să ne-o apropie. Biografie camuflată sub roman, volumul redă cele mai importante momente de la nașterea reginei Cristina a Suediei (18 decembrie 1626) și până la moartea sa (19 aprilie 1689).

La naștere, s-a crezut că viitoarea regină este băiat din cauza chipului „cam închis la culoare” (p. 13). Dar tatăl, regele Gustav Adolf, nu a părut prea deranjat: promulgase de dinainte o lege prin care și femeile aveau drept să domnească. Tragedia a făcut ca regele Gustav Adolf să piară neașteptat în Războiul de Treizeci de Ani care răscolea atunci Europa. Prin urmare, la doar șase ani, micuța Cristina accede pe tronul Suediei, încredințată unui consiliu de regență în frunte cu Axel Oxenstierna și în grija Annei Svenson, amanta tatălui. De-a lungul timpului, i-au fost atribuite mai

multe iubiri, începând cu prietenul din copilărie pe nume Carol Zweibrücken-Kleeberg, până la Magnus Gabriel De la Gardie și sfârșind cu Decio Azzolino. Totuși, datorită firii rebele și înfățișării masculine, regina era adeseori numită de detractorii săi drept „regele Cristina”. Era descrisă drept „iubită de cultură, de teatru și de fete frumoase” (p. 31). Atunci când crește, iar măritișul bate la ușă, ea refuză orice pețitor, deoarece consideră că viitorul său soț va fi adevăratul conducător și nu ea.

Continuare în versiunea online

Booknet: booktube, bookstagram, booktok (III)

Ciprian Handru

Închei investigația mea cu o nouă întrebare:

Literatura pe internet – o nouă paradigmă literară?

Alexandra Olteanu

Cred că vom putea vorbi de o nouă paradigmă literară atunci când internetul depășește statutul de mijloc de vehiculare sau de suport al textului. Internetul nu va putea înlocui însă toate celelalte formate ale literaturii, dar poate influența într-o anumită măsură dinamica literară, întrucât mediază întâlnirea dintre membrii comunității literare, scriitorii, cititorii, criticii.

Anca Ift

Există posibilitatea ca în viitor literatura pe internet să prindă o mai mare amploare, însă, din punctul meu de vedere, literatura clasică, cea care presupune cărțile în format fizic, va exista întotdeauna.

Alexandra Ruscanu

Nu cred că se poate vorbi (încă) despre o paradigmă literară în ceea ce privește literatura online românească. Pentru început, avem nevoie de o definiție conceptuală a *literaturii pe internet* și să delimităm clar ceea ce poate fi încadrat aici și ce nu. Putem considera variantele digitale ale cărților tipărite drept literatură pe internet? Sau ne referim strict la textele apărute și circulate exclusiv în mediul online? În acest caz, ce ne facem cu acele texte apărute inițial în online și care au ajuns, într-un fel sau altul, tipărite? Este necesar, înainte de toate, de un sistem critic.

Răzvan Idriceanu

Nu aș considera că se poate vorbi, cel puțin în acest moment, despre literatura pe internet ca fiind o nouă paradigmă literară. Puține sunt textele publicate exclusiv în online pe care le-am putea eticheta ca atare drept literatură și care să nu fi ajuns într-un fel sau altul într-o formă tipărită. Putem vedea mai degrabă în literatura pe internet o sursă infinită de texte printre care se ascund rușinoase potențiale opere literare. Este, mai bine spus, un instrument care facilitează accesul la literatura tipărită oricând și oriunde.

Teodora Iurusiuc

De-a lungul istoriei, literatura și-a dovedit adaptabilitatea la noile forme de scriere creativă, la noile cerințe ale cititorilor și la noile medii de activitate ale

un fenomen cât se poate de relevant și de important. Este cu siguranță altceva, altă zonă, folosește alte modalități de expresie față de critica și recenzia clasică de revistă și de studii literare. Mă gândesc la creativitate și îmi vin în minte multe meme literare. Cred că am răspuns acestei întrebări și la celelalte puncte, într-o oarecare măsură.

Scriitorii în sine care sunt activi în online sunt la rândul lor promotori literari, eu însămi am citit multe din cărțile prezentate sau menționate de unii dintre cei mai importanți scriitori contemporani.

Smărăndița-Elena Vasilachi

Nu știu dacă m-aș poziționa neapărat de partea unei astfel de formulări – aceea de *paradigmă literară* – însă cred că literatura pe net poate constitui, totuși, un altfel de acces la cultura literară sau, altfel zis, o re poziționare a raportului dintre cititor și actul lecturii.

Daniela Vizireanu

Literatura pe internet este și ea literatură. Chiar dacă raportul digital vs. tipărit poate părea bănuielnic. Tot așa s-a pus problema dacă benzile desenate sunt literatură sau artă. Sau cum poate fi definit romanul grafic, cum e deja clasicul *Maus. Povestea unui supraviețuitor* al lui Art Spiegelman.

Andreea Ferigeanu

Da, cred că e o paradigmă care trebuie urmărită, care aparține literaturii mondiale, fluide – care schimbă și felul în care facem literatură și în care ne raportăm la ea. Mi se pare, de exemplu, că poezia arată astăzi cum arată datorită literaturii pe internet – acestor panseuri, reflecții postmoderniste pe o hârtie virtuală.

scriitorilor. Se poate vorbi de o paradigmă privitoare la acest tip de literatură dacă ne raportăm la terminologia propusă de Alan Kirby, referitoare la *digimodernism*. Progresul tehnologiilor virtuale afectează, fie că ne dorim sau nu, modul în care noi, în calitate de colectivitate umană, percepem realitatea cotidiană. Într-o măsură similară, curentul digimodernist consemnează modul în care cititorii se raportează la literatura de astăzi, la literatura care se scrie în momentul în care este consumată și care-și dizolvă propriul sens când lectura se sfârșește. Cititorul devine astfel activ în această nouă paradigmă, el primește aproape rolul instanței auctoriale.

Claudia Nițu

Cu siguranță este, accesibilitatea ei, creativitatea promovării sale și multiplele canale de distribuție fac din literatura pe internet

Andrei Simuț: Un interviu de lectură

Citești o carte și ea îți stârnește întrebări, un imbold de a-ți spune părerea, de a discuta cu cineva. După ce-am terminat *Dragostea când te doare*, volum colectiv, apărut la Litera, în BPC, 2022, cu o prefață de Iulia Micu, am simțit nevoia să pun câteva întrebări, și-am început cu Andrei Simuț, neîndoindu-mă c-a citit integral cartea.

Așa a apărut acest interviu de lectură:

În care dintre întâmplări, gesturi te-ai regăsit?

M-am regăsit cel mai bine în „mesajul“ povestirii lui Dorian Dron, *Mesajul*, o proză-protest contra a ceea ce am trăit cu toții, dar am asistat fără să putem face ceva, fără să putem opri nebunia: discriminările pe baza unui așa-zis certificat verde, cruciada mediatică și socială contra nevaccinaților, într-un cuvânt, dictatura sanitară. E o povestire scrisă la cald, fără ocolișuri, care mizează tocmai pe scenele-șoc care ne-ar putea trezi din letargia acceptării oricărui restricții. Povestirea lui Dron transmite bine și senzația pe care unii dintre noi am avut-o prin 2020 sau 2021 că orice abuzuri ar putea fi posibile, chiar sub ochii noștri, chiar sub pavăza legii.

Există un personaj despre care ți-ar fi plăcut să știi mai mult?

Multe dintre prozele volumului mizează pe elipsă, pe informația

lacunară, pe scenele lipsă, lăsând în mister personajele conturate până acolo. Un astfel de personaj este conturat de Laura Sorin în *Lună nebună*, personaj memorabil în absența unui nume propriu, în absența unui discurs interior. Personajele lui Radu Aldulescu, din *Descânt de deochi*, rămân în ceața primei întâlniri (cu cititorul), dar ghicim dincolo de asta o amplă gamă de trăiri, Aldulescu fiind un mare creator de personaje, la fel ca Doina Ruști. Iozefina din *Rondel* rămâne și el în ceață, fiind poate personajul despre care am fi dorit să aflăm dacă a trecut efectiv printr-o experiență traumatică sau a evitat-o în ultimul moment.

Ce elemente de stil ți-au stârnit interesul prin noutate?

Chiar dacă perspectivele insolite ale naratorului abundă în literatură începând de la *Măgarul de aur* de Apuleius (acolo naratorul coincide cu protagonistul, transformat într-un măgar, după cum se știe), aș menționa povestirea Laurei Sorin, *Lună nebună*, ca o excelentă construcție stilistică a unei astfel de perspective, totodată un punct de vedere redat senzorial cu o consecvență menținută ireproșabil până la capăt,

dezvăluind o construcție perfect simetrică, un cuplu format din două forțe antagonice. În ansamblu, volumul arată o paletă largă de opțiuni stilistice, toate foarte atent lucrate și consecvente în raport cu propria premisă.

Relatează o scenă care ți-a rămas în minte (dintr-una dintre povestiri).

Acum câteva zile mi-ar fi fost mai greu să răspund la această întrebare, pentru că fiecare dintre povestirile din *Dragostea când te doare* are cel puțin o scenă memorabilă. Dar nu pot să nu scriu despre această știre absolut șocantă, venită mult după ce am citit povestirea lui Allex Trușcă, *Totul, cum am stabilit*. Știrea: o mireasă a murit împușcată la propria nuntă, după ce un invitat a tras în aer, după o tradiție iraniană (aici versiunile diferă, unii scriu că a tras cu un pistol, alții pomenesc de o pușcă etc). Văzând știrea, am înghețat (citisem textul cu o lună în urmă..) Povestirea învăluie un eveniment similar, prin multiple strategii narative pe care nu le voi analiza aici, în așa fel încât la final ne întrebăm dacă evenimentul chiar a avut loc sau e rodul imaginației surescitate a protagonistului.

Îți place ideea unui volum colectiv, cu povestiri scrise special pentru acest volum? Mai mult decât un roman?

Un astfel de volum colectiv are multiple avantaje: poate fi, pentru un critic, o rapidă informare asupra stării de azi a prozei, o carte de vizită pentru autori necunoscuți până atunci. Pe de altă parte, ritmul nebun al existențelor noastre zilnice, fragmentate în extrem, ne-ar predispuce către lectura prozei scurte, care, teoretic, ar trebui să aibă mult mai mare priză la public decât romanul, mai potrivit pentru perioadele de repaus, vacanțe (pentru un timp cotidian unitar).

Ce temă ar fi de interes pentru următoarea carte colectivă a Bibliotecii de Proză Contemporană?

M-aș gândi la o antologie pe tema sfârșitului lumii, având în vedere ultimii doi ani, dar în același timp m-aș gândi dacă nu ar fi mai potrivită una despre raportarea la moarte sau una legată de alunecarea ireversibilă a lumii noastre către distopie, către un sistem totalitar bazat pe tehnologie foarte performantă.

Ioana Drăgan: Pete roșii

Între „Rușine!”, „Rușine să-i fie!” sau „Nu i-ar fi rușine!” și „Fără de rușine!” ori „N-are pic de rușine!” este o diferență de cantitate de nuanță. Opinia publică o sancționează ori de câte ori se poziționează într-o instanță care dă verdicte și pune note la purtare. Este vorba mai cu seamă despre rușinea pe care oamenii educați, civilizați sau cu bun simț o resimt drept absentă în exprimările nepotrivite și jenante ale celor care duc lipsă de rușine.

O întâmplare din tinerețe, de la prima mea apariție la o emisiune de televiziune, rămâne pentru

mine etalonul rușinii de a nu mă face de rușine. O povestesc acum, când au trecut mai mult de 25 de ani și când poate doar eu îmi mai aduc aminte de ea.

Intram la Televiziunea Română pentru întâia dată în direct, la o foarte cunoscută pe atunci emisiune literară, *Cu cărțile pe față*. Urma să prezint telespectatorilor câteva apariții noi de carte, să spun în puține cuvinte informații esențiale și să arăt la camere volumele. Toate bune și frumoase. Părea simplu ca bună-ziua, adresată celor care de dincolo de ecran te privesc așezați comod pe fotolii ori canapele. În

clipa în care becul roșu al camerei s-a aprins în platou și am fost invitată să vorbesc, am vorbit. Nu m-am bălbăit, așa cum mi-a fost mie frică. N-am spus prostii, așa cum poate altora le-a fost frică. N-am scăpat cărțile pe jos, așa cum li se întâmpla, frecvent, pe vremea începuturilor emisiunilor live, multor altora. Am respirat ușurată când s-a terminat momentul meu din desfășurător și am ieșit din studio.

— *Cum a fost?* i-am întrebat pe cei din regia de montaj.

— *Bine, foarte bine.* — mi s-a spus, cu ton încurajator. *Dar vezi ce faci, pe viitor, cu emoțiile astea!*

N-am priceput pe loc de ce în privirea lor se citea un amestec de neîncredere și compasiune.

Abia când peste câteva minute m-am privit în oglindă, într-un moment de singurătate, am văzut ceea ce publicul nu a văzut atunci.

Petele roșii! Pe gât și pe piept...

Text integral în versiunea online

După-amiaza unui torționar: Între anatema și redempțiune

Cartea după care s-a realizat filmul *După-amiaza unui torționar* (2001), *Drumul Damascului. Spovedania unui fost torționar* (Corint, București, 2019, ediția a II-a), semnată de Doina Jela, ne arată un Franț Țandără vulnerabil, temător, jenat și deopotrivă îngrozit de episoadele pe care le relatează. Prin lunga și tulburătoare sa confesiune, Franț Țandără își manifestă și dorința de a-i face pe oameni să înțeleagă cruda realitate a regimului comunist, filtrată prin mintea unuia dintre oamenii care au contribuit nu numai la ascensiunea partidului comunist, ci și la opresiunea opoziției. Doina Jela notează cu acrimă numeroase situații în care bătrânul divaghează, ocolește să povestească episoade sau detalii tulburătoare care îl privesc. Reacțiile, postura, gestică și mimica lui Franț Țandără trădează zbulciul unui om băntuit de cruzimea propriului trecut. În carte, jurnalista intervine în discuție și vertebrează interviul în momentele mai dificile ale mărturisirilor fostului torționar, momente adeseori sincopate de emoția cruntelor amintiri: „Gata, a scăpat din nou. Este din nou destul de departe ca să nu mai fie în

primejdie. Poate povesti coerent un episod, dar altul. Altfceva decât i-am cerut eu, și deci îl povestește strâns, coerent, logic” (p. 148).

Cartea Doinei Jela scotează precizia și inventarierea datelor reale ale istoriei comunismului și ale itinerariului biografic al lui Franț Țandără, dar se lasă treptat cuprinsă în vâltoarea unui caz dificil de rezolvat, care ocazional întotdeauna întrebări tot mai complicate, multe dintre ele fără răspuns. În ce măsură putem cuantifica transformările morale prin care trece un fost torționar? Cât de mare este distanța dintre cel care a fost și cel din prezentul confesiunii? Spovedania preia și rolul de denunț al sumbrelor experimente realizate de aparatul represiv, patentat în prima parte a tenebrosului regim dirijat de mâna fermă a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej: „Comunismul nu are și nu poate să aibă, doamnă, o față umană. [...] Comunismu’ e sadic și mai sadic ca la noi n-a fost în nicio țară. Am văzut istorici stând la masă și discutând. Am așteptat să spună adevărul: ADEVĂRUL. Am crezut că sunt doar contradicții între ei. Dar nu, nu spun adevărul. Cum să aibă copiii o istorie curată, când

noi ascundem adevărul?” (p.121). Coșmarurile trăite și cruzimile înfăptuite sunt relatate haotic, sub imperiul emoțiilor destabilizante, câteva episoade și detalii ale acestora revenind frecvent, circular, în mărturiile lui Franț Țandără.

Confesiunea asistată de jurnalistă redă, într-o formă brută, fără nuanțări, cazul unui fost torționar ce a căpătat conștiința propriilor erori ucigașe. Important este mai ales faptul că Țandără respinge existența posibilelor circumstanțe atenuante și refuză să își minimizeze vina. Detaliile de background istoric ce apar pe tot parcursul confesiunii lămuresc însă subtilitățile

contextului, așa cum aflăm despre modalitatea de selecție a torționarilor din mulțimea celor mai violenți infractori, dar și despre șantajul operat de sinistră reprezentanți ai regimului pentru a-l subjugă obiectivelor lor, atunci când e închis pentruuciderea tatălui.

Personajul creat de Lucian Pintilie în *După-amiaza unui torționar* pune în lumină figura unui om care pare a-și reproduce mecanic propria poveste, iar remușcarea nu este decât o figură de stil, o poză îndelung studiată pe care și-o asuma public.

Versiunea completă în online

The Cosmic Dancer

Daniela Luca

Nostalgia. Nostalgia este cea care definește spațiile minuscule, banalitatea lor tandră, familiaritatea plină de certitudini, firescul în care ne cufundăm visele, memoriile, iubirea, ne proiectăm „fanteziile și poveștile pe pereții camerei”, dar și „teroarea fericirii”, singurătatea, tristețea, căci „nu poate fi nimic mai trist/ decât imaginea mamei/ care încearcă să zâmbească/ după o zi teribil de grea”.

Regăsim aceste frânturi de viață, cadre poetice, imagini decupate din realități palpabile sau din filmul sepiă al memoriei,

„poze din copilărie”, în mișcare, vii, uneori copleșitoare, în poetica lui Artiom Oleacu, din volumul său foarte recent apărut la cdpl, *Plin de adevăr*.

O frumusețe fragilă a realității, spulberată de maladie, de durere, de pandemie și de război. Un univers în care nu mai poți crede, în care nu mai poți spera („nu spera în aranjarea lucrurilor/ în schimbarea spațiului/ lucrurile nu se vor schimba/ spațiul nu se va aranja”), o frumusețe căutată dezesperant, fie în matca poeziei, fie în sursele adevărului, fie în rădăcinile generaționale: „dar mai

poți asculta cum/ discută cineva frumos/ despre micile plăceri/ și/ despre poezie/ poate asta te va ajuta/ să înțelegi mai bine/ lumea străbunicului/ bunicii/ tatălui și/ lumea/ mamei tale”.

Puncte de echilibru pe cât de instabil, pe atât de necesar, sunt poemele lui Artiom Oleacu, aici își regăsește Eul forța de a trăi, de a crea și de crede în ceva sacru, în ceva mai presus decât micile (marile?) catastrofe cotidiene. Imagistica realizată cu o precizie impresionantă de autor este traversată continuu de un mesaj reverberant: să prețuim tot ceea ce avem

de prețuit în viața asta absurdă, „să-i prețuim pe cei dragi/ să prețuim copacul și floarea/ să prețuim noaptea/ să prețuim viața/ și să ne molipsim de ea”.

Și cum să nu credem în frumusețe, atât timp cât, așa cum ne amintește psihanalista și scriitoarea Julia Kristeva în esul său despre lumea depresivului, obiectul frumos, obiectul sublim revine fără încetare după distrugerii și războaie?

O promisiune de premiu

Daniel Antohe

Până la decernarea din octombrie, câștigătorul *en titre* al Man Booker-ului este Damon Galgut, scriitor sud-african. Pe urmele lui Coetzee, care este citit pe toate meridianele, Galgut este scriitorul din Africa de Sud care merită cu prisosință succesul, dacă judecăm după ultimul său roman, *The Promise* – roman recompensat cu premiul sus-menționat.

Romanul urmărește istoria unei familii de *afrikaaners* (descendenți ai coloniștilor olandezi) de-a lungul a patru decenii, oprindu-se, în capitole succesive, asupra unor momente hotărâtoare: moartea, unul după altul, a tuturor membrilor familiei în afară de mezină.

Familia este compusă, inițial, din cinci personaje: soțul, soția și cei trei copii (două surori și un frate). Mama, Rachel, moare în urma unei boli în primul capitol, capul familiei, Mannie, moare mușcat de un șarpe, sora cea mare, Astrid, este ucisă într-un jaf, iar fiul, Anton, se sinucide. Singura rămasă în viață, în final, este mezină Amor.

Titlul își găsește justificarea prin prisma comentariului politic pe care Galgut îl realizează în roman: înainte de moarte, mama

ii promite servitoarei de culoare a familiei, Salome, că va primi o mică locuință (în care deja trăiește) prin testament. Auzind promisiunea, Amor este singura care încearcă s-o realizeze, la moartea mamei, a tatălui și apoi a surorii și fratelui ei. Însă membrii familiei Swart ignoră cu desăvârșire sau se sustrag promisiunii făcute servitoarei. Este vorba de un comentariu acid privitor la natura societății sud-africane înainte și după *apartheid*. Promisiunile

făcute populației de culoare odată cu înlăturarea sistemului de segregare nu au devenit niciodată realitate. Foștii opresori nu și-au ținut „promisiunea” față de cei opresați.

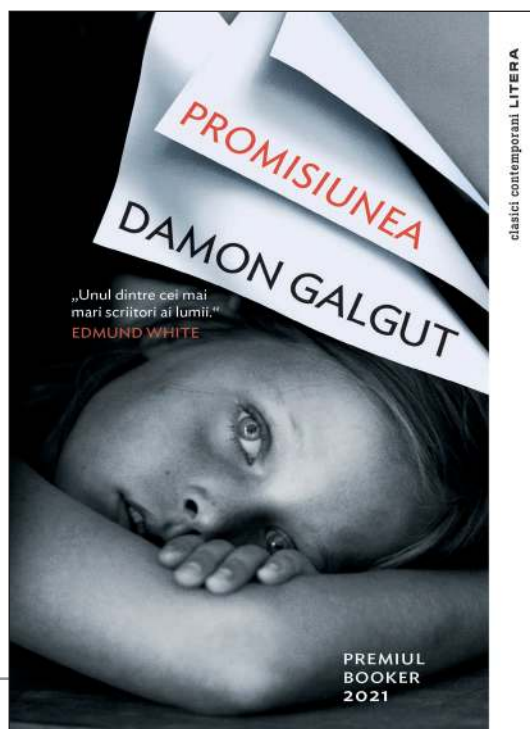
Pe lângă încercătura de comentariu politic, romanul frappează prin stilul său, de o calitate indiscutabilă. Este vorba de o abordare care ne-ar putea duce cu gândul la stilul marilor moderniști anglo-saxoni. Punctul de vedere oscilează neîntrerupt, naratorul se detașează timp de o

clipă la persoana a III-a, pentru ca apoi să plonjeze în mintea personajului (în aceeași frază sau paragraf), în pasaje în care este folosit stilul fluxului conștiinței și stilul indirect liber. Galgut reușește din plin aceste acrobații și obține o scriitură atrăgătoare, captivantă chiar, capabilă să surprindă complexitatea psihologică a personajelor sale. Am vorbit de impresia de stil modernist – Galgut nu își revizitează, în spirit postmodern, bunicii literari, ci oferă un stil alert, perfect sincron cu spiritul vremurilor pe care le trăim.

Scriitorul aruncă o săgeată către cler prin figura pastorului familiei, avid de bani și influență și ne prezintă o lume în care numai asumarea marginalității pare a fi singura opțiune etică (Amor, mezină, este lesbiană și pleacă devreme de acasă, auto-exilându-se în Londra și apoi în Cape Town, unde lucrează ca soră medicală).

Un roman excelent scris, care îl pune pe drept cuvânt pe hartă pe acest scriitor sud-african (după ce alte două romane anterioare îi fuseseră nominalizate pentru Man Booker).

Damon Galgut,
Promisiunea, Litera, 2022

Amintiri din cărbune. Solidaritate și actualizare

Andrei Roșca

Într-o lume în care este din ce în ce mai pregnantă afirmarea identitară, în vremuri în care este din ce în ce mai căutată și epuizată *miza afirmării* identitare, un scurt popas pentru perspectivă și contemplare ar fi bine-venit. Iar un astfel de răgaz este Vincent Van Gogh; sau cel puțin așa cum îl *in(-)fățișează* Irving Stone.

Într-un capitol din *Bucuria vieții*, Vincent ajunge într-un sat izolat din Belgia în calitate de viitor preot pentru comunitatea ce se ocupă mai mult de jumătate din zi cu extrasul de cărbuni, sosește în sat în miezul unui trai monoton, în orizontul căruia nu se întrezărește vreo schimbare. Vincent ajunge în odaia în care gazda sa l-a cazat, minunat de căldura arătată de oamenii cu care a interacționat de-a lungul zilei. Neînțelegând pozitivitatea arătată de contactul social, observă – un laitmotiv al contextului social respectiv, de altfel – urmele lăsate de cărbune pe față și mâini, în ciuda spălărilor succesive și intense; săpunul este inutil și inaccesibil în comunitate, doar Vincent având așa ceva.

Sunt multe de punctat din această parte a biografiei lui van Gogh, însă procesul identitar este cel ce interesează aici. Iar ceea ce este minunat în cele ce urmează momentului când găsește în cărbune liantul dintre el și mineri este – într-un anumit sens – intuiția identității. Este o altă perspectivă această raportare – directă sau implicită – la construcția identitară în genere, însă ceea ce importă aici apare în intuiția lui Vincent, ce exclamă, înțelegând, că toată căldura primită de la comunitate rezidă din urmele de cărbune pe care acesta le are pe față, astfel *participând* la comunitate, la traiul oamenilor abătuți din satul minier, *ajungând* „unul de-ai lor” (p. 76).

O perspectivă ce ar căuta o tranșare socio-emoțională ar suprima emoția și esența caracterului uman din capitolul cu pricina. Însă, identitar, ceea ce este fascinant constă în faptul că Vincent este *acceptat* de comunitate, iar satul îl „adoptă” pe Vincent pe baza *solidarității*.

Poate aceasta este marea învățătură ce poate fi aplicată în vremurile contemporane: miza solidarității. Miza înțelegerii și „integrării” comunitare, miza depășirii elementelor contextuale și acceptarea *celuilalt*. O afirmare identitară excesivă este la fel de toxică precum o negare totală a acesteia, astfel încât „morală” episodului din Borinage rezidă din pioșenia *similitudinii*; nu în sensul conformării iraționale sau în cel al fricii, nu în sensul unei vagi

încercări de apropiere formală, coborând mai adânc de miza – de asemenea profundă a – relației „preot – enoriaș”, ajungând la relaționarea fundamentală a interacțiunii umane: afirmarea unei solidarități ce duce până la necesitatea existențială. Miza fuziunii identitare este aici existențială, iar îndeplinirea acesteia constă în solidaritate. Dar în ce măsură solidaritatea derivă din identitate? Sau identitatea derivă din sprijinul intracomunitar? Poate este un joc fără sfârșit, însă miza rezidă din necesitatea complementarității. Și – în prelungirea schemei comunicării – ce poate ajuta mai mult procesul construcției identitare a comunității dacă nu *comunicarea*? Tehnică? O perspectivă ușor tehnică (prin schema comunicării)?

Impropriu spus, căci aici scopul nu este cel al unei relaționări formale. Spre deosebire de popa Tanda, Vincent înțelege integrarea în alteritate pentru identificarea cu aceasta. Popa Tanda urmărea o atragere înspre sine, iar mai apoi o renunțare la celălalt, iar forțarea în relația „identitate – alteritate” este cea mai toxică alternativă a integrării; în prelungire, deși aceasta este o altă discuție, este de meditat asupra puterii exemplului (și învățătura, în acest sens, a părintelui Trandafir).

Pe de altă parte, spre deosebire de neconținută afirmare identitară din contemporaneitate, în cazul episodului din Belgia, Vincent operează cu o construcție a identității. Este o nuanță importantă, însă care nu risipește morală relației dintre van Gogh și mineri: fiindcă și Vincent operează cu o afirmare identitară, însă inițial o construiește: de aceea își păstrează urmele de cărbune pe chip. Iar aceasta punctează marea miză a identității: nu este doar o aprehendare, o însușire, ci o permanentă afirmare. Deci o actualizare. Actualizarea identitară este, principial, perpetuarea unei identități, iar prezentificarea acesteia presupune tocmai o continuă în-fățișare (uneori literalmente, precum în cazul episodului cu Vincent).

Ce este mai minunat decât gestul pios al muncii cot la cot și solidificarea sprijinului? Căci, în ultimă instanță, povestea din capitolul romanului arată că interacțiunea umană se bazează pe înțelegere și solidaritate, iar *asigurarea* gestuală, fizică, prin acte – mai puternică decât orice alt tip de afirmare a co-existenței –, este cea mai frumoasă formă de consolidare, de actualizare, a sprijinului!

Text integral în versiunea online

Singura grijă este jocul

Adela Ivan

Inocenții este titlul celui de-al treilea roman scris de Ioana Pârvulescu, după *Viața începe vineri* (2009) și *Viitorul începe luni* (2012).

Romanul este relatat din perspectiva micuței Ana, aceasta fiind cea mai mică din grupul de patru copii, format din verișorii și fratele ei: Matei, Dina și Doru. Titlul cărții redă chiar condiția celor patru inocenți, protagoniștii întâmplărilor din roman.

La o primă lectură, romanul ar putea să pară ușor plictisitor, întrucât acțiunea nu este tocmai dinamică, însă întâmplările descrise de

Ana, detaliile, referințele culturale, literare și cinematografice pe care le oferă sunt cele care mențin atenția și curiozitatea cititorului. Stilul elegant în care este scris acest roman, precum și personajele dintre cele mai diverse conferă o nostalgie aparte și transpun cititorul într-o lume în care bunătatea și inocența sunt principalele valori.

Pe lângă numeroasele personaje prezente în roman, casa devine un suprapersonaj, are personalitate, ajungând să fie considerată drept „membru al familiei”. Aceasta păstrează înăuntrul ei atât momentele fericite, cât și pe cele

mai puțin fericite, precum pierderea unor oameni dragi. Ana descrie casa astfel: „Casa noastră se născuse în același oraș cu mine. Locuiam împreună pe Strada Vladimir Maiakovski [...]”.

Ioana Pârvulescu ne îndeamnă să citim acest roman „fără grija vârstei proprii” și „fără orice alte griji, de altminteri”. Prin urmare, acest roman reușește să scoată cititorul din cotidian și să îl transpună într-o lume în care singura grijă este jocul. Sunt de părere că în această carte se vor putea regăsi atât copiii, cât și adulții și chiar vârstnicii.

Ioana Pârvulescu, *Inocenții*, București, Editura Humanitas, 2016

A opta moarte

Literatură

Recunoșteam clădiri, reclame, magazine, cafeneaua din colț, unde mă opream uneori, însă trotuarele rămăneau goale, pe carosabil nu trecea nicio mașină. Orașul arăta *prea* pustiu, chiar pentru primii zori. Mergeam repede, ascultând liniștea nefirească și un presentiment vag se trezea, creștea în mine. Curând, ceva avea să se întâmple.

Ceva *foarte* rău.

Întâi, am auzit clinecânitul de gheare pe pavaj. Cineva își plim-ba câinele... *Nu te uita, nu întoarce capul*. Am grăbit pasul, însă sune-tul nu rămânea în urmă; dimpotrivă, se apropia, se multiplica – să fie ecoul?

Nu-i nimeni. Ce nu vezi, nu există.

Am ignorat soneriile de alarmă ale subconștientului, aruncând o privire peste umăr. Un dog danez venea cu mers suplu, de față pornită la vânătoare. De pe o alee laterală i s-a alăturat încă unul, apoi alții, iviți din ganguri, din spatele tomberoanelor de gunoi. Când au trecut pe dinaintea unei vitrine i-am văzut în lumină – nu erau câini.

Hiene pe străzile orașului? Scăpaseră din Grădina

Zoologică? Un gând nou mi-a alungat ultima fărâă de raționalitate: hienele nu puteau fi *atât de mari*. Veneau în salturi, stârnite de apropierea prăzii și am luat-o la fugă. Pantofii cu toc mă încurcau; i-am azvârlit din picioare, gonind mai departe, ca niciodată în viață. Stradă după stradă, aerul țâșnindu-mi din piept, inima izbînd ca un gong în scutul de os al coastelor, o alee pe care nu mi-o aminteam apoi, brusc, un zid de beton închizându-mi calea. Nimerisem într-o fundătură.

Din spate, un trup greu m-a izbit între omoplați, doborându-mă. Nu am apucat să mă ridic: hienele s-au năpustit, năpădindu-mă într-o vânzoleală frenetică. Mușcau, rupeau bucăți din trupul meu, iar sângele li se prelingea printre colți, pe boturile încrețite. Devenisem un ghem de zvârcoliri, sfărtecată, devorată – dar încă vie. Gheare-bisturie îmi scormoneau pântecul ca să ajungă la măruntaie, hienele smulgeau hălci din mine, se luptau pentru ele hărâind întăritate. Una și-a infipt colții în beregata alteia, a treia mi-a lins sângele de pe obraz, greblându-mi buzele cu caninii și i-am simțit răsufierea fetidă, duhnind

Rodica Bretin

a hoit, a ceea ce aveam să fiu și eu, curând...

Durerea îmi paralizase corzile vocale; nu puteam nici măcar să urlu, doar să mă afund într-o mlaștină de suferință atroce, adânc, tot mai adânc, până când ceața sângerie de sub pleoape a devenit negură.

Și am murit.

*

Lunecam spre străfundurile unui ocean al uitării. Era pace, împăcare, era bine. Apoi, cineva m-a împins în sus, spre suprafață. Nu voiam, era atâta liniște aici, atâta tihnă. Când am spart tavanul de ape, iar aerul mi-a năvălit în plămâni, l-am înghițit ca pe o doctorie amară.

Mă uciseseră, din nou. Pentru a șaptea, a opta oară? Ultimul sunet de care îmi aminteam era trosnetul coastelor mele sub colții hienelor, ultima imagine întipărită pe retină fusese cea a intestinelor trase afară din craterul deschis al pântecului. Mi-am privit trupul cu uimire, deși știam că sunt întreagă, nevătămată. Fusesem o carcasă de carne, oase, sânge și iată-mă fără urme de mușcături, fără o zgârietură, o vânătaie măcar. Lazăr cel inviat din morți își păstrase cicatricile. Eu, doar amintirea coșmarului.

Torționarii mei inventaseră pedeapsa perfectă. De ce să mă omoare o singură dată, când o puteau face de zece, de o sută de ori? Mă ucideau, apoi mă readuceau la viață pentru ca să mă ucidă din nou. Și așa... până când?!

Eram prizonieră în succesiunea coșmar-realitate ca într-o buclă temporală din care nu puteam ieși. În lumea reală, orologiul universal își încetinise ritmul, secundele se dilatau, rămăneau înțepenite în gâtuitura clepsidrei, pleoapele îmi cântăreau tot mai greu...

Continuare în versiunea online

Eliberatoarea

Marina Costa

Manuela Sáenz Aizpuru s-a născut în decembrie 1797, la Quito, în Ecuador, fiică nelegitimă a ofițerului spaniol Simón Sáenz Vergara și a Mariei Joaquina Aizpuru, o creolă de condiție modestă. Manuela și-a pierdut mama la o vârstă fragedă. Tatăl ei a plătit instruirea fetei la o mănăstire.

La șaptesprezece ani a fost dată afară, descoperindu-se că fusese sedusă de un ofițer. A locuit cu tatăl ei, învățând să tragă cu pistolul și să călărească, împreună cu fiii lui legitimi, până a măritat-o cu James Thorne, un medic englez de aproape patruzeci de ani, în 1814.

În 1819, familia Thorne s-a mutat la Lima. Situația materială le permitea să locuiască într-un conac somptuos, invitând nobilimea orașului la petreceri. Din discuții cu ofițerii superiori, Manuela a aflat despre revoluția de independență din America Latină, îmbrățișându-i cauza. A transmis revoluționarilor informațiile revolute, implicându-se activ în conspirația împotriva viceregelui din Peru. A recrutat pentru cauză ofițeri ai regimentului de elită din Lima, inclusiv pe fratele ei după tată.

Peru și-a proclamat independența în iulie 1821. Generalul José de San Martín a fost primit cu urale și consiliul orașenesc din Lima a organizat o petrecere în cinstea lui. Manuela a primit, pentru activitatea ei, cea mai înaltă distincție – Ordinul Soarelui din Peru, cu inel cu sigiliu.

În 1822, Manuela Sáenz își părăsește soțul și se întoarce la Quito, în inima revoluției. Ia parte activă la bătălia din 24 mai 1822, de pe versantul vulcanului Pichincha, atât cu arma în mână, cât și aprovizionând rebelii cu hrană, medicamente și muniție. A primit gradul de locotenent după victorie.

Îl întâlnește pe Simón Bolívar la balul învingătorilor. Deși cu cincisprezece ani mai mare decât ea, între ei a fost dragoste la prima vedere.

Ofițeri rebeli au încercat să-l asasineze. Manuela, cu reflexe rapide, s-a aruncat scut între iubitul ei și ucigași, ceea ce i-a permis lui Bolívar să iasă pe fereastră. După aceea, le-a spus că cel pe care îl căutau se ascundea pe undeva, prin clădire, conducându-i prin diverse camere, până când ofițerii rebeli s-au plictisit, i-au tras o bătaie și au plecat.

Simón Bolívar a murit de tuberculoză în 1830, pe drumul exilului. Precum Cleopatra, Manuela s-a lăsat mușcată de un șarpe veninos, dar a supraviețuit.

Suporterii Eliberatorului și-ar fi dorit ca ea să continue lupta. N-a făcut-o, respectându-i dorința, însă nici nu a acceptat jignirile dușmanilor lui, care au preluat puterea în Columbia și în Ecuador. Când noul guvern columbian a defilat la paradă cu efigia ei și cea a lui Simón Bolívar, pe a ei scriind *Tiranie* și pe a lui *Despotism*, ea s-a năpustit, călare,

peste garzi și a distrus efigiile, ceea ce a adus-o în închisoare, apoi în exil, în Jamaica.

În 1835 a vrut să se întoarcă în Ecuador, însă președintele țării i-a anulat pașaportul, exilând-o pe viață. Manuela Sáenz s-a stabilit în Paíta, un sat de pescari din Peru, trăind modest. Acolo i-a cunoscut pe scriitorul american Herman Melville și pe revoluționarul Italian Giuseppe Garibaldi.

Manuela Sáenz a murit de difterie, la vârsta de 59 de ani, în Peru.

Versiune integrală în online

Un fluture în borcan

Nova literatură

Xenia Negroaie

la masa de Crăciun, mama lui îmi spune o poveste despre cum, atunci când avea opt ani, el a găsit un fluture cu o aripă ruptă. Îmi spune despre cum i-a plăcut atât de mult încât l-a luat în mâini, l-a ținut ascuns (în siguranță) la pieptul lui și l-a păstrat într-un borcan. Îmi spune despre cum a sunat la un veterinar și a urmat instrucțiunile, i-a tăiat și cealaltă aripă – ca să fie egale. mi-aș dori să-i pot explica băiețelului ăla de opt ani că o cușcă formată din mâini blânde este tot o cușcă.

acum e ianuarie. sunt pe bancheta din spate a unui Range

Rover pe care l-a primit cadou de ziua lui. tricoul lipsește & am pantalonii pe jumătate dați jos. el nici măcar nu a scos vreo vorbă încă. știu că se gândește la cum are de gând să mă atingă, să mă citească precum un text în braille. pe o parte aș vrea să o facă, pe o parte mi-aș dori să-și încheie cămașa și să mă conducă acasă. singura lumină e semnul neon de culoare mov a unui bar. suntem parcați în spatele clădirii și realizez că am depășit momentul în care mă pot răzgândi – cam cu trei kilometri în urmă. vreau să vreau să fac asta. cred că e destul de aproape de a o dori cu adevărat,

nu? el o să fie în mine, apoi eu voi putea fi în afara mașinii.

mă gândesc la el de acum zece ani & la fluturile pe care credea că-l ajuta. dacă mi-ar fi spus să ies din borcan, aș fi făcut-o fără să gândesc. mi-aș fi rupt chiar eu cealaltă aripă încercând.

aș vrea să-i spun asta.

mama mi-a zis să nu înot nici-odată cu stomacul plin, mai ales acum când apa e rece. dar plămâni mei cedează sub greutatea cuvintelor pe care nu le rostesc de frică & de rușine. aș putea aștepta încă

douăzeci de minute, până când el își va încheia la loc cămașa, iar eu voi putea să-mi trag fermoarul pantalonilor. aș putea, dacă aș ști că la final mă voi îneca în dragoste – dar asta nu se va întâmpla. mă voi îneca în alcoolul vărsat pe beton, apoi voi arde de furie & voi spăla rușinea.

către băiețelul de opt ani: în viață, unele lucruri nu ar trebui să ne placă; precum fluturii fără aripi sau mâini care te ating în întuneric.

Hristo Boev:

Autori români se traduc în fiecare an

Un interviu de Alina Pavelescu

Ce citesc bulgarii în anul de grație 2022? Citesc mult, puțin, preponderent literatură națională sau internațională?

După părerea mea, cărțile preferate de bulgari în acest an, ca și în anii trecuți, sunt cele motivaționale. Poate au o legătură cu pandemia, pesemne fără sfârșit, cu simțul unei apocalipse iminente provenind din războiul apropiat de noi. În orice caz, țin de o încredere naivă că te poți baza pe niște reguli formulate de către cineva care are aroganța de a susține că știe adevărul absolut. Mai sunt și cărțile istorice, mai bine zis pseudoistorice, unde sunt portretizate niște figuri politice din trecut. Aici se încadrează și cărțile biografice sau autobiografice ale unor personalități politice sau sportive din prezent.

Cât de bogată este piața traducerilor literare din Bulgaria și care este locul literaturilor est-europene, respectiv sud-est europene pe această piață?

Se fac multe traduceri din literaturile țărilor postsocialiste, în special România și Ungaria. Foarte populare, în mod tradițional, sunt cărțile de literatură

ușoară, scrise de autori americani, unde sunt portretizate viețile imaginate ale celor bogați. Autorii americani serioși, cum ar fi Jonathan Franzen de exemplu, tradus în bulgară, nu se bucură de o popularitate foarte bună, ceea ce este de înțeles, având în vedere preferințele pe care le-am schițat mai sus. Cât despre literatura est-europeană, mă bucur că are o anumită popularitate. Sunt grupuri de cititori care o urmăresc și așa, scriitorii români moderni ca Ioana Pârvolescu, Florin Irimia, Mircea Cărtărescu, Dan Lungu, C. G. Bălan, și clasici ca Mircea Eliade, Liviu Rebreanu și Mihail Sebastian sunt nume cunoscute cititorilor bulgari.

Cum stă literatura română în librăriile din Bulgaria? Se traduc autori români și, dacă da, cât de citiți sunt ei de publicul bulgar?

Stă cu siguranța mult mai bine decât literatura bulgară în librăriile din România. Autorii români se traduc în fiecare an și, precum am zis mai sus, sunt urmăriți de către cititorii bulgari. Pot să spun că interesul pentru ei este în creștere, literatura română în traducere își câștigă noi cititori și este din ce în ce mai bine

apreciată, aici trebuie să zic în pofda preferințelor pe care le-am explicat la început. Dar asta nu este surprinzător deoarece, după părerea mea, tot mai mulți cititori descoperă literatura română zilnic și pot vedea că semnificația pe care o poartă pentru bulgari nu e una mică.

Ce credeți că i-a convins/i-ar convinge pe cititorii bulgari să citească literatură română?

Numai cărțile traduse bine în bulgară îi pot convinge, dar contează și evenimentele promoționale organizate de către editori sau traducători. Cel mai mare efect cred că îl are recenzia favorabilă a unui cititor necunoscut care postează pe Facebook, ai cărui prieteni, foarte probabil, vor citi cărțile recomandate de el sau de ea deoarece în epoca noastră de *Post-truth* și *Fake News*, numai experiența unui om de încredere are importanță pentru cei care cred în acest om. Cei care sunt deja convinși, cred că au descoperit, ceea ce am zis de mai multe ori, ca fiind esența literaturii române, și anume aspectul ei uman, scopul ei supraomnesc de a îndrăzni să discute despre ceea ce ne face să fim oameni – sufletul și inima,

lumea simțurilor într-o lume care pare să fie din ce în ce mai puțin umană, chiar post-umană.

Cum se vede, din această perspectivă, relația culturală dintre România și Bulgaria la momentul prezent?

Partea diplomației culturale este mult mai importantă decât cea a editorului în această privință, deoarece așa se creează o receptivitate pentru o cultură pe care am vrea s-o cunoaștem, în contrast cu o cultură despre care nu vrem să știm nimic. Relația culturală între țările noastre lasă mult de dorit. A venit timpul în care va trebui să fim mai aproape unii de alții, mai primitivi, mai înțelegători. E timpul să realizăm că ceea ce ne unește este mult mai presus decât ceea ce ne desparte.

Continuare în versiunea online

Revista aparține
Asociației Creatorilor de Ficțiune
(ACF)

<https://asociatia-creatorilor-de-fictiune.ro>

Bulevardul Bălcescu, nr. 7, ap. 3
București.

Este editată de LITERA

© Ficțiunea OPTm

ISSN 2821 – 7985
ISSN-L 2821 – 7985

REDACȚIA

Editor-șef: Cristina BOGDAN.
Redactori: Mihai ENE,
Cătălin D. CONSTANTIN,
Doina RUȘTI,
Radu AIDULESCU,
Emanuela ILIE,
Cătrinel POPA,
Enrique NOGUERAS,
Roberto MERLO,
Sebastián TEILLIER,
Adriana TITIENI IRIMESCU,
Ciprian HANDRU,
Bianca ZBARCEA,
Codruț RADU.

<https://fictiunea.ro>
e-mail: optmotive@gmail.com